

Murat KÖYLÜ

Doçent, Çağ Üniversitesi/Meslek Yüksekokulu/Hukuk Bölümü/Adalet Pr. Mersin/Türkiye
Associate Professor, Çağ University / Vocational School / Department of Law / Justice Pr.
Mersin/Turkiye

eposta: murat.koylu86@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0001-7759-7675>

RorID: <https://ror.org/00nt6ka44>

Atıf/Citation: Köylü, M. 2023. Milli Mücadele`ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği .*Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, Özel Sayı: Cumhuriyetin 100. Yılında Türkiye, 74-88. <https://doi.org/10.33692/avrasyad.1280649>

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü /Article Types:	Araştırma Makalesi/ Research Article
Geliş Tarihi /Received:	10.04.2023
Kabul Tarihi/Accepted:	12.07.2023
Yayın Tarihi/Published:	29.10.2023

MİLLİ MÜCADELE`YE VERİLEN DIŞ DESTEK VE YABANCI ASKERLER: HANS TRÖBST ÖRNEĞİ

Öz

Bir milleti başka bir ülkenin savaşına katkıda bulunması veya bir kişinin kendi ülkesinden farklı bir ülkenin savaşına katılması, tarihin başlangıcından günümüze kadar süregelen bir olgudur. Bu olgunun birçok nedeni vardır: Ülkeler arasındaki, köken, din ve amaç birlikteliği olduğu gibi, bireysel katılımlarda çoğunlukla paralı asker olanlar, maceracılar, insanlığa karşı işlenen suçlara karşı kendine vazife çıkaranlar, adalet ve hukuk savunucuları, inanç ve ırk koruyucuları v.s. gibi kendini göstermektedir. Birinci Dünya Savaşı`nda Almanya ile aynı ittifakta bulunan Osmanlı Devleti ordusu içinde Alman subayları da görev yapıyordu. Ancak savaş sonunda imzalanan Mondros Mütarekesi gereği Alman subaylarının tamamı ülkelerine dönmüşlerdi. Türk milleti, 19 Mayıs 1919`da Mustafa Kemal Paşa önderliğinde başlattığı “bağımsızlık” mücadelesinde I. Dünya Savaşı`nın galipleri karşısında tek başına kalmıştı. Kısa zamanda teşkilatlanan Türk milleti gösterdiği mücadele ruhu, dünyadaki diğer mazlum ve sömürge olan milletlere örnek olduğu gibi birçok devletin saygısını ve desteğini de almayı başarmıştı. Diğer taraftan Versay Antlaşması altında ezilen Almanya`nın hiçbir direnme göstermemesi, ordusundaki savaşmış, damarlarında asker kanı taşıyan gazileri incitiyordu. Bu bağlamda çalışma; Türk milletinin askerlik anlayışının ve Milli Mücadele`ye katkısıyla diğer milletlere örnek olmasını, Milli Mücadele döneminde oluşturulan ruhu ve benzer kaderi paylaşan milletlerin bu süreçte vermiş olduğu desteği; Birinci Dünya Savaşı`nda Baltık Cephesi`nde savaşmış Alman Piyade Yüzbaşı Hans Tröbst`ün, 1920`den 1923`e kadar Türk Kurtuluş Savaşı`na katılmasının nedenlerini kapsamaktadır. Çalışmanın amacı ise Milli Mücadeleye maddi ve manevi destek veren milletler ile Hans Tröbst özelinde İstiklal Harbi`ne katılan yabancı kökenli askerlerin katkılarını araştırmaktır.

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

Anahtar Kelimeler: Askerler, Destek, Hans Tröbst, Milli Mücadele, Yabancı.

FOREIGN SUPPORT TO THE NATIONAL STRUGGLE AND FOREIGN SOLDIERS: THE EXAMPLE OF HANS TRÖBST

Abstract

Contributing to a national war in another country's war or a person's participation in a war of a country other than his own is a phenomenon that has continued from the beginning of history to the present day. There are many reasons for this phenomenon: As there is a unity of origin, religion, and purpose between countries, individual participations are mostly mercenaries, adventurers, self-serving against crimes against humanity, defenders of justice and law, defenders of faith and race, etc. as it manifests itself. During the First World War, German officers were also serving in the army of the Ottoman Empire, which was in the same alliance with Germany. However, due to the Armistice of Mudros being signed at the end of the war, all of the German officers returned to their countries. The Turkish Nation was left alone against the victors of the 1914 War in the "independence" struggle that it started on May 19, 1919, under the leadership of Mustafa Kemal Pasha. The fighting spirit that the Turkish Nation showed to its organizations in a short time was an example to other oppressed and colonial nations in the world, and it also managed to gain the respect and support of many states. On the other hand, the fact that Germany, crushed under the Treaty of Versailles, did not show any resistance, was hurting the veterans who had fought in their army and had the blood of soldiers in their veins. Working in this context; To set an example for other nations with the Turkish nation's understanding of military service and its contribution to the National Struggle; The support given by the nations that shared the spirit and similar fate created during the National Struggle period; It covers the reasons why German Infantry Captain Hans Tröbst, who fought on the Baltic Front in the First World War, participated in the Turkish War of Independence from 1920 to 1923. The aim of the study is to investigate the contributions of the nations that gave material and moral support to the National Struggle and the foreign soldiers who participated in the War of Independence, in particular Hans Tröbst.

Keywords: Soldiers, Support, Hans Trobst, National Struggle, Foreign,

Giriş

Tarih, milletlerin kendi istiklalleri için vermiş olduğu mücadelelere çokça tanık olmuştur. Ancak Mustafa Kemal Paşa'nın önderliğinde, tüm yokluk ve zorluklara rağmen organize bir teşkilatlanmayla, eksiklerini tamamlayarak, henüz birkaç yıl önce, yanında güçlü müttefikleri olduğu halde mağlup olduğu ülkelere karşı tek başına zafer kazandığını tarih neredeyse hiç yazmamıştır.

Türk milleti mücadelesinin başlangıcından itibaren önce kendi iç dinamiklerini harekete geçirmekle birlikte, uğradığı haksızlığı ve hukuksuzluğu uluslararası kamuoyuna da doğru anlatılması konusunda yoğun çaba göstermiş, kısa sürede de olumlu dönüşler almıştır.

Bunun sonucu olarak da mücadelesi süresince birçok milletten maddi ve manevi destek ile birlikte, kendiliğinden “gönüllü” olarak savaşına katılan farklı milliyetlerde askerlerde olmuştur. Çünkü askerlik, her millet için farklı yorumlansa da özünde “koruma ve kollama” duygusu olan bir vazifedir.

Türkiye’de, askerliği bir meslek olarak seçip subay olmak için harp okullarına giren adaylara Atatürk’ün şu sözü hatırlatılır: “Subaylık demek, kendi canını feda etmeyi katiyen göze almış olmak demektir” (Atatürk, 2006:344). Bir subay için askerlik, bir meslek olmaktan ziyade “fedakârlık” duygusunun en üst düzeyde hissedildiği bir yaşam tarzıdır. Vazife, millet olarak sahip olunan “kutsalların” korunması ve görevin sadakatle ifasıdır. Askerlik onuru ise, sahip olunan bu kutsallarının korunmasındaki mücadele ve direnme ruhudur. Her asker zaferin, ancak ve ancak yaşamını seve seve feda edebilecek cesurca yapılan mücadele ile kazanılacağına inanır. Başta vatan, millet ve bayrağa olan bağlılık ve sadakat ile emir ve amirlere mutlak itaati gerektiren yüksek bir disiplin anlayışı, askerlik ruhunun esasını oluşturur. Diğer ülkelerde ise askerlik anlayışı benzer özellikler gösterebildiği gibi, jeopolitik konumu göre dış tehdit düzeyi düşük olanlarda askerlik, diğer mesleklere benzer bir meslek gibi de kabul edilir. Bu durum tamamen, ülkenin tarihsel kökleri, kültürü, konumu ve askerlik düşüncesine içinde bulunduğu toplumun bakış açısı ile ilgilidir.

Askerliğin diğer uygulama şekillerinden biri de “Paralı (ücreti) Askerlik” tir. Bu tür askerlik te milliyet, köken ve kutsalların hiçbir önemi yoktur. Farklı milliyetlerden askerlik deneyimi olan kimselerin, bireysel veya kendi aralarında kurdukları askeri örgütlerin, herhangi bir savaşta, savaşan ülkeler ile yapacakları kontrat karşılığı maddi kazanım elde etmek için yapılan askerliktir. Paralı askerler, girildikleri çatışmaların siyasi ve/veya ekonomik sonuçlarıyla ilgilenmezler, sadece kendilerine verilen görevin ifası ve yaptıkları anlaşma gereği kendilerine vaat edilen ganimet ya da maddi getiri ile ilgilenirler. Kısacası onlar için paralı askerlik, sadece kazançlı bir meslektir. Ancak bu tanım vatandaşı olduğu ülkenin ordusunda görevliyken, kendi ülkesinin izni ve bilgisi dahilinde yandaş bir ülkenin savaşına katılanlar için geçerli değildir. Bu durum iki yakın dost ülkenin birbirine olan örtülü desteğinden başka bir şey değildir.

Paralı asker kavramı tarih boyunca farklı şekillerde kendini göstermiştir. Genellikle din ve kabile savaşlarında ganimet vaadiyle farklı milliyetten savaşçılar kendilerine ait olmayan savaşlara katılım sağlamışlardı. Ancak bu tanımın tam karşılığı, (tartışmalı olsa da) 1830`dan sonra Napolyon Savaşları ile zayıflayan Fransız ordusunu takviye amacıyla Orléans Dükü Louis-Philippe tarafında kurulmuş olan “Fransız Yabancı Lejyonu”(www.legion-etrangere.com) olarak tarihe geçmiştir. Paralı asker tanımı zamanla tüm ülkeler tarafından kabul edilen yasal bir çerçeveye kavuşturularak 1977 yılında Cenevre Sözleşmesine protokol olarak eklenmiştir (1 No.lu Ek Protokol Md. 47).

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

Askerliğin farklı bir anlayışı ise “Gönüllü Askerliktir”. Gönüllülük kavramı, kişinin kendi ilkeleri ve inançlarıyla ilgilidir. Vazife, herhangi bir karşılık beklenmeksizin ifa edilir. Kişiyi gönüllü askerliğe iten en büyük neden, genellikle mensup olduğu “inanç” sistemini koruma ve yayma duygusudur. 1090`yıllardan itibaren Katolik Papalar tarafından Avrupa`dan doğuya doğru, kutsal yerleri kurtarma ve koruma amaçlı başlatılan ve ismine “Haçlı Seferleri” denilen savaflara, farklı milliyet, köken ve milletlerden on binlerce gönüllü katılmıştır. Bu savaflara katılanların bir kısmı, doğunun zenginlikleri yağmalama hayalini kursalar da büyük bir kısmı ise inançlarının temelini oluşturan coğrafyalara ulaşmanın, kurtarmanın ve korumanın heyecanına kapılmışlardır.

Kişiyi gönüllü olmaya yönlendiren diğer bir sebep ise, kişinin ilkelerine olan bağlılığıdır. Genel anlamda zorbalara, tiranlara ve emperyalistlere karşı duyulan öfke ve temel insan haklarını, zayıf olanı koruma içgüdüğü, gönüllülük duygusunu tetikleyen önemli dürtülerdir.

Gönüllülük duygusunu kendi ülke çıkarları için kullanılmasına, İngiltere`nin Birinci Dünya Savaşı`ndaki bu konudaki taktiği gösterilebilir. Birinci Dünya Savaşı, İngiltere için şartlar ne olursa olsun kazanılması gereken bir savaftı. Çünkü bu savaş onun için sadece sömürgeleri üzerindeki hakimiyetini ve ticaretini koruması anlamına gelmiyordu. Aynı zamanda dünya üzerindeki prestiji ve psikolojik üstünlüğüydü. 1914`de Avrupa`da başlayan savaşta Alman orduları durdurulmuş ve denge sağlanmıştı. Ancak müttefiki Rusya Tannanberk`de büyük bir yenilgiye uğramıştı (Türkmen, 2014). Acil yardım ve destek beklemekteydi. Doğuya yapılacak bir askeri hareketle Alman ordularının Rusya üzerindeki baskısını azaltmak ve Almanya`yı savaş dışı bırakmak için büyük bir askeri gücü oluşturacak insan kaynağına ihtiyacı vardı. Askeri gücünü yeterli seviyeye çıkarma için dominyonlarında bulunan gönüllülere ihtiyacı vardı. Savaş öncesi Avrupa`daki gerilimin çok uzağında bulunan Avusturalya ve Yeni Zelenda`nın kıtalar arası büyük bir savaşa katılabilecek güçte orduları olmadığı gibi, elde mevcut kısıtlı askeri yapısıyla bölgelerinin asayiş ve güvenliğini sağlayabiliyorlardı. Ancak Avusturalya ve Yeni Zelenda`da İngiliz kökenli vatandaşlarının desteklediği bir kısım basın ve yayın organları, savaşa karşı olanların aksine, “Japon ve Alman tehdidine dikkatleri çekerek savaşta, son adam ve son şilini feda edene kadar, Anavatan, İngiltere`nin yanında yer alınması gerektiğini” savunuyorlardı (Özkan, 2015). Her iki ülke de İngiltere`den 1907`de dominyon statüsü hakkını almış, sömürgeler yasası savaşta tarafsız olma hakkı tanınmasına ve dışişlerinde bağımsız görünmelerine rağmen ülke hükümetleri gönüllü asker toplama faaliyetlerine başlamışlardı.

Savaş taraftarı Avusturalya Hükümeti, 1915 Ocak ayının ilk günlerinde, gönüllüleri ikna etmek ve savaşa gitmelerini sağlamak için Avusturalya`nın güneyinde madenci kasabalarından biri olan “Broken Hill”de yaşanan bir saldırı olayını, Türklerden nefret

uyandıracak şekilde kurgulayarak basın yoluyla kamuoyuna servis etmiştir. Sözde içinde tamamen siviller olan bir piknik trenine Osmanlı asker üniforması giyen ve beraberindeki dondurma arabasına Türk bayrağı asan iki saldırganın ateş açtığı, çıkan çatışmada saldırganların öldürüldüğü yaşlı bir görgü tanığın ifadesiyle manşetlere taşınmıştı. Ocak ayı boyunca Türk nefretini pompalayan yazılar her iki ülkedeki gönüllülerin Çanakkale'ye gidişini hızlandırmıştır. "Barbar Türkler" algısı ve intikam duygusu Avusturalya ve Yeni Zelanda vatandaşları arasında gittikçe yayılmaya başladıkça, yaşı tutmayan gençlerin bile savaşa katılmak için istekli ve gönüllü oldukları, sahte belgelerle askere yazıldıkları görülmeye başlandı. Oysa gerçek çok farklıydı. Aradan geçen zaman Broken Hill saldırısının Türkler ile hiçbir ilgisi olmadığı, saldırının birkaç Afgan deveci tarafından yapıldığı ortaya çıkmıştı. Sonra da Gelibolu muharebelerinde İngiliz kuvvetlerinin yarımadanın kuzey kesimindeki en önemli taarruz gücü olan Avustralya ve Yeni Zelanda birlikleri "Avustralya ve Yeni Zelanda Kolordusu" (The Australian and New Zealand Army Corps [A & NZAC]) askerleri, kolordunun adından dolayı "Anzaklar" olarak tarihe geçtiler (Robertson, 1990:33-38). Gelibolu muharebelerine katılan askerlerin cepheden yazdıkları mektupları ve dönenlerin anlatımları da eklenince bu algı "Kahraman Türk" algısına dönüşecektir. İsmi belli olmayan bir Anzak askerinin yazdığı mektup:

16 Nisan 1915, "İngilizlerin kötü tavırlarına bir örnek olmak üzere şunu ifade edelim ki İngilizler Türklerin esirleri kesip yediklerini yaymışlar. Bu askerler esir düşer düşmez, 'Bizi ne zaman yiyeceksiniz? Ne zaman keseceksiniz?' gibi sorular sormuşlardır. Kendilerine yapılan muameleyi görünce ve yapılacak muamelelerin ne olduğunu anlayınca 'Vah! Arkadaşlarımız da keşke bu gerçeği bir kere görseler!..' demişlerdir (Tetik vd, 2009: 1213).

Günümüz savaşlarında da ilkesel olarak savaşan devletlerle bir milliyet bağı olmadığı halde onların safında savaşan gönüllüleri görmek de mümkündür. 25 Şubat 2022 yılından beri süregelen Ukrayna- Rusya savaşında, Rusya ya karşı birçok Avrupa ve Amerikan vatandaşı Ukrayna ordusunda savaşmak için ülkelerini terk etmişlerdir (www.ntv.com.tr). Askerliğe farklı bir anlayışla bakan bir kesim de "maceracılar" dır. Maceraperest olarak dünyayı dolaşmak, yaşamlarına heyecan katmak için farklı ülkelerin savaşlarına katılırlar. Onlar için yapılan savaş, taraflar ve savaşanların amacı önemli değildir, önemli olan sadece yaşadıkları deneyimlerden aldıkları duygudur.

Birinci Dünya Savaşı`ndaki mağlubiyet ve sonrasındaki Mondros Mütarekesi`nin ağır şartları altında istiklalini ve istikbalini kaybedecek olma düşüncesi en çok savaş meydanlarında yaşamlarını vatan savunmasında feda etmekten çekinmeyen askerleri etkilemişti. Terhis edilen Osmanlı ordusu subayları, dayatılan şartlarını ve vatanın adım adım işgalini içlerine sindiremiyorlardı. Askerlik onuru, bu durumu sessizce kabullenilmesini reddediyordu. Umut, Mustafa Kemal Paşa`nın Samsun`a ayak basması ve sonrasında ihtilal ve direnme ruhunu tüm vatana yayınladığı Amasya Genelgesi ile yeşermeye başlamıştı.

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

Damarlarında asker kanı dolaşan, direnme ruhunu taşıyan her asker, “vatanın kurtuluşu ve milletin bağımsızlığı” için umudun etrafında toplanmaya başlamıştı. Büyük savaşta aynı kaderi taşıyan Almanya, Versay Antlaşması'nın ağır şartlarını sessizce kabullenilmesi Alman askerlerinin onurunu incitmişti. Onlardan biri olan ve Alman ordusunda Baltık cephesinde savaşan Piyade Yüzbaşı Hans Tröbst, Almanya'nın Versay diktasına karşı hiçbir direnmenin kıpırdamamasından hicap (utanç) duyduğu için 1920 yılında uzun bir yolculukla geçtiği Anadolu'da Kurtuluş Savaşı'na katılmıştı. Tröbst, Mustafa Kemal Paşa'yı “Mustafa Kemal'in Ordusunda Bir Alman Yüzbaşı” kitabının ön sözünde şöyle anlatıyordu:

Türkiye'nin kurtarıcısını bugün her çocuk tanıyor. Mustafa Kemal Paşa, kaderin adamı olduğunu duyumsadı, halkını ölüm uykusundan kaldırdı ve onun yerine kendine güvenini sağladı. Üç yıllık yıpratıcı bir savaştan sonra muazzam hedefine erişti: Türk topraklarında hiçbir düşman kalmadı, milletler topluluğu içinde saygın ve çekinilen bir güç olarak hakkı olan yeri aldı (Tröbst, 2018: 13).

Bu bağlamda çalışma; öncelikle Milli Mücadele başlangıcından itibaren, emperyalizme karşı benzer kaderi paylaşan milletlerin ve Türk Kurtuluş Savaşı'nı içselleştirerek uzun ve zahmetli bir yolculukla Türkiye'ye gelen Alman Subayı Hans Tröbst'ün önek yolculuğunu kapsamaktadır. Çalışma hazırlanırken Hans Tröbst tarafından Türkiye yolculuğu anılarını kaleme aldığı “Mustafa Kemal'in Ordusunda Bir Alman Yüzbaşı” kitabının incelenmesi yöntem olarak kullanılmıştır. Çalışma ile “Kurtuluş Savaşı” dönemi, Türk Milli Mücadelesi'ne maddi ve manevi olarak katkıda bulunan milletler ile askerlik onuru ve inancını büyük bir mücadele ruhuyla hayata geçiren Türk askeriyle aynı ruhu taşıyan Piyade Yüzbaşı Hans Tröbst Kurtuluş Savaşı'na katılması konusunda değerlendirmeler yapılacaktır.

1. Milli Mücadele'ye Verilen Yabancı Milletlerin Maddi ve Manevi Destekleri.

Mustafa Kemal Paşa ve başkanlığını yaptığı Büyük Millet Meclisi, aldıkları her kararın, yaptıkları her hamlenin altında usta bir satranç oyuncusu gibi sadece askeri cephelerdeki başarılarıyla zafere ulaşamayacaklarını bildiklerinden, yapılan mücadelenin haklılığını usta bir diplomasiyle dünyaya anlatmaları ile de haksızlığa karşı güç birliği yapabilecek ülkelerin de desteğini almalarının çok büyük faydasını da görmüşlerdir.

Çarlık döneminde ve özellikle 19. Yüzyılda sürekli savaş içinde olan, Birinci Dünya Savaşı'nda da karşı ittifakta bulunan Rusya ile Milli Mücadele'yi başlatan Ankara Hükümeti arasındaki diplomasi, 1917 Bolşevik Devrimi ile siyasal yönetim sisteminin değişmesiyle farklı bir anlayışa verilmiştir. Bu verilme Bolşevik Ruslar için görünürde kapitalist ve emperyalist Batı'ya karşı güç birliği ve desteği gibi görülse de gerçekte ise yeni Türkiye'nin zaferden sonra Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB)'nin bir üyesi yapılması düşüncesiydi. Ruslara göre, Türk-Rus iş birliği gerçekleşirse Sovyet Rusya Türkiye'ye yardım edebilecektir. Ayrıca güneyde Türkiye'nin bir tampon devlet olarak bulunması, Sovyet Rusya'nın hem güvenliğini

sağlama hem de bolşevikleştirilerek İslam Dünyası'nı kazanma imkânı sunacaktır (Doğanay, 2001:37). Eğer Bolşevikler başarılı olmak isitiyorlarsa Müslümanları memnun etmek zorundadırlar, bu da emperyalist devletlere karşı Türkiye'ye destek sağlamakla mümkün olabilecek, dolayısıyla Lenin ve arkadaşları Türk dostluğuna her şeye tercih edeceklerdir (Tansel, 1991:226).

Sovyet Rusya'nın Türkiye ile ilişkileri başlangıçta Ruslara iyi niyetle yaklaşan İttihat ve Terakki kadrosu ve bunun bir uzantısı olan Karakol Grubu (Aydın, 1992:23-47) tarafından yürütülmüştür (Erdaş, 1994:26). 25 Mayıs 1919'da Havza'ya geçen Mustafa Kemal Paşa Haziran 1919'un başında burada, Albay Semen Mihailoviç Budienni başkanlığında Rus Heyeti ile görüşmüştür. Budienni bu görüşmede, Türkiye'nin bolşevikleştirilmesi karşılığında para ve silah yardımı önerisi Mustafa Kemal Paşa tarafından kabul edilmemiştir. Olumsuz geçen bu görüşmeye rağmen Budienni Moskova'ya döndüğünde Sovyet Rusya ile Mustafa Kemal Paşa arasında ilişki kurulması ve yardım sağlanması önerisini iletmiş ve Rus Komünist Partisi de bu öneriyi kabul etmiştir (Kutlu, 2004:22). Sovyet Rusya Dışişleri Bakanı Çiçerin, 13 Eylül 1919'da Sovyet Dışişleri Yakınoğu dairesi başkanı Neriman Nerimanov imzasıyla yayınlanan bildiride İngiliz Emperyalizmi ile Osmanlı Hükümeti eleştirilerek "... Anadolu Milli Mücadelesi'ne Rus İşçileri ve Köylüler Hükümeti'nin kardeşlik elini uzatacağı" belirtilmiştir (Armaoğlu, 1983:47). Genel anlamda Milli Mücadele dönemi Sovyet Rusya'nın maddi yardımı şöyledir:

Toplam mali yardım olarak 14.260.400 Altın Ruble (9.270.000 TL) dir. Bu miktar 1920 ve 1921 savunma bütçesinin % 11,3 ü kadardır. Muzaffer Erendil'e göre, silah, mühimmat, araç- gereç ve askeri malzeme olarak; 43.374 tüfek, 318 makineli tüfek, 81 top, 13 bomba, 56.042 sandık mühimmat, 159.043 top mermisi, 2 telsiz, 19.359 gaz maskesi; Ali Fuat Cebesoy'un 1958'de yaptığı bir açıklamada ise bu sayılar 30.000 tüfek ve her tüfek için 1000 mermi, 30.000 süngü, 300 makineli tüfek ve makineli tüfek için 10.000 mermi, 1.500 kılıç, 54 top, 20.000 top mermisi, 20.000 gaz maskesi (Erendil, 1988:110-111); Fahir Armaoğlu'na göre ise 39.275 tüfek, 62.986.000 tüfek mermisi, 147.079 top mermisi, 1000 atımlık top barutu, 4.000 el bombası, 327 makineli tüfek, 54 top, 1.500 kılıç, 20.000 gaz maskesidir (Armaoğlu, 1983: 313-314) olarak belirtilmiştir (Kutlu, 2004: 55-56).

Milli Mücadele'ye maddi ve manevi destek veren diğer bir millet Hintli Müslümanlar olmuştur. Ocak 1919'da toplanan Hindistan Milli Kongresi'nde Türkiye'nin toprak bütünlüğü savunulmuş, Türkiye'nin parçalanmasından ve Saltanat Makamı'nın küçük bir hükümdarlık makamı düzeyine indirilmesinden duyulan endişe belirtilmiştir (Kutlu, 2004:58). Hint Müslümanlarının lideri Muhammed Ali Cinnah, Türk topraklarının Yunanistan'a verilmesini kınamış ve bunun kabul edilemeyeceğini İngiltere'ye bildirmiştir; ünlü Hintli şair ve düşünür Dr. Muhammed İkbâl ise eserlerinde Milli Mücadele'yi öven temaları işleyerek destek

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

vermiştir (Keskin, 1991:79-81). Hintli Müslümanların da bir kısmı gönüllü gruplar oluşturarak Kafkasya yoluyla Anadolu'ya geçip Türk Kurtuluş savaşına katılmışlardır (Akgönenc, 1993:19). Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa imzasıyla Felah Grubu'na çekilen bir telgrafla da Diyarbakır'da ordumuz adına çalışan Hintli Müslüman subaylardan bahsetmiş, örnek olarak da Hintli Yedeksubay Abdurrahman Bey'i vermiştir (Tansel, 1991:5).

Hintli Müslümanlar tarafından Milli Mücadele'ye yapılan maddi destek nakdi olarak; 329.774 İngiliz Lirası (ancak bu miktarın sadece 122.000 İngiliz Lirası kadar ulaşmıştır) (Trk İstiklal Harbi, 1975:75). Keskin'e göre ise bu yardım 781.570 Türk Lirası Hindistan Hilafet Komitesi'nden, 231.203 Türk Lirası da diğer yerlerden olmak üzere toplam 1.012.773 Türk Lirası (156.632 İngiliz Lirası) (Keskin, 1991:103) kadar olarak belirtmiştir (Kutlu, 2004:66).

Milli Mücadele'ye yapılan dış yardımların belki de en anlamlı olanları, birkaç yıl önce savaştığı ve ağır şartları ile antlaşmalar imzaladığı İtilaf devletlerinden İtalya ve Fransa'nın vermiş olduğu desteklerdir.

Mondros Mütarekesi sonrası Paris'te toplanan konferans masasındaki paylaşımdan istediğini alamayan İtalya, Mustafa Kemal Paşa'nın başlattığı Milli Mücadele'ye karşı cephe almadığı gibi siyasi ve lojistik destek vermiştir. Bu destekler özetle şöyledir;

Türklerin işine yarayacak ve önceden tedbir alarak zarar görmesini önleyecek gizli bilgilerin Türk tarafına iletilmesi ve Türklerin İtalyan diplomatik kuryelerin yararlandırılması; Türk-İtalyan Dostluk Derneği'nin desteklenmesi ve himaye edilmesi; işgale yönelik Türk protestolarının Antalya'daki telsiz-telgraf merkezi vasıtasıyla dünya kamuoyuna iletilmesi; işgal edilen bölgelerde Türk Halkı'na insani yardım yapılması, ılımlı ve merhametli yaklaşılması, Hillal-i Ahmer Cemiyeti'ne 300.000 Türk Lirası bağışta bulunulması; İstanbul ve civarında işgal altında bulunan askeri depolardan kaçırılan harp malzemeleri ile Anadolu'ya geçmek isteyen subay, asker ve sivillerin deniz yolu ile taşınmasında denizcilik şirketleri vasıtasıyla yardımcı olunması; Türk tarafına çeşitli harp malzemesi satılması ve satılmasına aracılık edilmesi ve İtalyan kontrolündeki işgal bölgelerinde bulunan Anadolu'daki askeri depolardan Türk milliyetçilerine harp malzemesi kaçırılmasına göz yumulması, sayılabilir (Kutlu, 2004:91-92).

Güney Cephesi'nde Kuvva-yı Milliye teşkilatlarınca yürütülen etkin mücadele, Sakarya muhabereleleri ile Yunan ordusunun taarruz durumundan savunma durumuna geçmesi Fransız Hükümeti'nin artık Anadolu'da tutunamayacağını göstermiştir. Ankara Hükümeti ile 20 Ekim 1921'de imzalanan Ankara İtilafnamesi ile 4 Kasım 1921-4 Ocak 1922 arasında Çukurova, Antep, Maraş, Urfa bölgelerini terk etmiş, 5 Ocak 1922'de Adana ve çevresi tamamen işgalden kurtarılmıştır (Tansel, 1991:52-53). Fransa tarafından Milli Mücadele'ye yapılan askeri yardımlar şöyledir:

General Kazım Özalp'a göre; Fransızlardan 10.089 adet tüfek, 1.505 sandık mermi, 10 adet uçak hibe olarak; 1.500 makineli tüfek ile 2.735 sandık mermisi, 1 adet kompresör, 11 adet top beşik ve kaması, 2 ton şaplı kösele, 35 adet hava tulumbası, 2 sandık top edevati, 10 adet hangar, 4 adet uçak motoru ve 3 adet telsiz istasyonu satın alma yolu ile alınmıştır (Özalp, 1971: 220-221). Maddi desteğin yanında Fransa, Londra ve Mudanya Konferansı'ndaki diplomasi platformlarında destek vermesi; İstanbul'da Zeytinburnu ve Maçka kışlalarında bulunan askeri depolardan Türk Milliyetçilerinin harp malzemesi kaçırlmasına yardım edilmesi; destek vermek için Türk deniz taşımacılığına destek vermesi, sayılabilir (Kutlu, 2004: 116-117).

Milli Mücadele süresince Suriye, Filistin ve Irak'tan da maddi ve manevi yardımlar ile Kurtuluş Savaşı'na bizzat katılan eski Osmanlı askeri olan Araplar da olmuştur. Suriye'de Mustafa Kemal Paşa'nın kişisel bağlantıları sayesinde kurulan Türk taraftarlığını savunan kişiler Şam ve Beyrut'ta yardım toplamaya başlamışlar ve toplanan yaklaşık 10.000 Altın Lira (65.000 Türk Lirası) Anadolu'ya göndermişlerdir (Umar, 2003: 147-153). Maddi yardımların dışında özellikle Şam'daki Arap Hükümeti'nin Temmuz 1920'de iktidardan düşmesi ile bazı Iraklı subaylar Kurtuluş Savaşı'na katılarak Yunan ordusuna karşı savaşmışlardır. Bunlardan bazıları; İsmail Safvet Bey, Sakarya ve Dumlupınar'da Bekir Sıdkı ve Tevfik Hüseyin birçok cephede Türk askeriyle birlikte savaşmış ve onlardan biri olan Yüzbaşı Cemil Mehmet Nuri Haliloğlu, göstermiş olduğu üşütün cesaretinden dolayı "Çelik El" olarak adlandırılmıştır (Kutlu, 2004:119).

Arap aşiret reislerinden Sünusi ve Muntafik Şeyhi Acemi Paşa Es-Sadun Milli Mücadele'nin yanında yer almış ve Ankara Hükümeti, Irak aşiretlerini İngilizler ve onların kuklası Kral Faysal'a karşı birleştirmek için Şeyh Ahmed El Sünusi'den faydalanmıştır (Sonyer, 1991:232).

Türkiye Cumhuriyeti Roma Büyükelçiliği arşiv kayıtlarına göre Cami Bey, Roma Temsilcisi olarak atandıktan sonra Bingazi Halkı adına Ömer Mansur Paşa tarafından Ankara Hükümeti'ne yardım amacıyla 94.000 İtalyan Frankı (6.300 Türk Lirası) yardım Cami Bey'e teslim edilmiştir (Çelebi, 1999:213). Yine aynı belgelere göre Roma'dan Hariciye vekaleti ve Başkumandanlık Makamı'na 19 Ekim 1921'de gönderilen raporda;

"... 10 adet savaş uçağı alınmakta olduğu, bunların Antalya'ya kadar vapurla gönderileceği ve bedelinin teslimattan sonra ödeneceği; bir adet uçak fiyatının 15.000 Frank (1000 Türk Lirası) olduğu ve emsallerine göre ucuz olduğu, uçaklardan birinin bedelini Mısır Prensesi Kadriye Hanım tarafından verildiği ve kendi adına bir uçağın verilmesini istediği" belirtilmiştir (Çelebi, 1999:289).

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

Yine aynı dönemde Mısır Ordusu'nda görevli Yarbay Hayri, Türk ordusu adına çalışmış ve Mustafa Kemal Paşa tarafından Paris'e gönderilerek Fransızlarla anlaşma ortamının yaratılmasına katkıda bulunmuştur (Adıvar, 1975:167-168).

Milli Mücadele'ye maddi ve manevi desteğin önemli bir kısmı da Azerbaycan Şuralar (Sovyetler) Cumhuriyeti'nden gelmiştir.

15. Kolordu Komutanı Kazım Karabekir Paşa'nın kendisine teslim edilen 100.000 Osmanlı Altını (590.000 Türk Lirası) 1 Aralık 1920'de Milli Savunma Bakanlığı'na iletmiştir. Ayrıca Türkiye ile Sovyet Rusya arasında 16 Mart 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması'ndan sonra Azerbaycan Dışişleri Halk Komiseri D. Hüseyinov TBMM'ne bir telgraf çekerek, "Sovyet Gürcistan'ın yardımıyla Bakü'den, Kars'a 30 sarnıç ham petrol ve 2 sarnıç benzin getiren bir katarın yola çıktığını, bu katarı Tiflis'te ayrıca 8 sarnıç gazyığı da ekleneceği" bildirmiştir (Kutlu, 2004:122).

Birinci Dünya Savaşı'nda müttefikimiz ve sonrasında aynı kaderi paylaştığımız Almanya Versay Antlaşması'nın ağır koşullarında ezilirken, yapılan diplomatik girişimlerle de Milli Mücadele'ye maddi ve manevi destek vermiştir. Büyük Taaruz'a hazırlık döneminde Almanya'ya gönderilen Saffet Arıkan Bey ve Nuri Conker Bey 29 av ve keşif uçağı satın almışlardır (Müderisoğlu, 1981:479-480). Bu uçaklar, diğer malzeme ve teçhizatla birlikte önce St. Petersburg'a buradan da 40 vagonlu bir trenle Novorosisk Limanı'na getirilmiştir. Uçaklardan 22 adedi ve 245,5 tonluk uçak malzemesi şahin vapuru ile Trabzon'a getirilmiş oradan da Trabzon vapuru ile Samsun'a gönderilmiştir (Türk İstiklal Harbi, 1964:83). Kesin zamanı belli olamamakla beraber Almanya'dan ayrıca 3.000 adet piyade tüfeği, 1.335.000 adet piyade tüfeği mermisi, 10.000 takım elbise ve 10.000 adet bot (Kutlu, 2004:128) satın alınmıştır

2. Alman Askerlerinin Milli Mücadele'ye Bakışı ve Piyade Yüzbaşı Hans Tröbst'ün Anadolu'ya Geçmesi ve Kurtuluş Savaşı'na Katılması

Versay Antlaşması ile ağır şartlarına mahkûm olan Birinci Dünya Savaşı'nda askerlik görevi gereği her türlü fedakarlıktan çekinmeyen, silah arkadaşlarının ölümünü gören Alman ordusunda görevli subaylar için, devlet yetkililerinin bu koşulları direnmeden kabul edilmesi onur kırıcı olarak görülüyordu. Hitler bu durumu şöyle açıklıyordu:

Ölçsüz zulüm, baskı ve utandırıcı bir alçaklık aracı olan bu antlaşma, ondan yararlanmak isteyen bir hükümetin elinde, milli uzmanlıkları en yüksek seviyesine çıkarmak için bir çare olurdu. Büyük çapta bir propaganda ile, vahşi bir zevkle yapılmış olan zulüm ve baskılardan yararlanılmış olunsaydı, bütün bir millette görülen ilgisizlik, isyan dolu bir nefrete dönüşebilirdi. Bu nefret ve galeyanın en büyük bir hiddet ve azgınlık derecesine yükselmesi mümkün olurdu (Hitler, 2017:645).

Murat KÖYLÜ

Alman ordusunda Baltık Cephesi`nde piyade yüzbaşı olarak görev yapan Hans Tröbst, Versay Antlaşması`ndan sonra askerlerin içinde bulunduğu durumunu şöyle ifade ediyordu:

...Sınırları Polonya`ya ve Bolşeviklere karşı koruyan, içerideki hükümetten yana ya da hükümete karşı savaşılan gönüllü birliklerin benim gibi neferlerin, 1920 Ağustos`unda ordunun küçülmesi kendilerine yeni bir meslek aramayı zorunlu kılınca kadar askeri bir gölge yaşamı sürdürebiliyorlardı. Çoğumuzu gül kokulu döşekler beklemiyordu ve herkesin bir genel müdür dayısı yoktu. Ve iyi rütbelere veda eden subaylar için Rano ve diğer gazetelerde çıkan ilanlar, 150 Mark cep harçlığı karşılığında “çiftlik bekçiliği” ya da bankalarda özel kişiler yanında ya da resmi dairelerde sıradan bir yazıcı olmak yeğlenmezse, her şeyden önce bilgi ve beceri gerektiriyordu (Tröbst, 2018:17).

Diğer taraftan aynı şartlarda olan Türk askerlerinin, kendi hükümetlerinin antlaşma şartlarını kabullenişine rağmen Anadolu da başlattıkları direnme ve mücadele ruhu, silahları elinden alınmış, terhis edilmiş Alman subayları arasında hayranlık uyandırmaya başlamıştı. Özellikle Gelibolu muharebelerinde bir Alman generalin emrinde olmasına rağmen kahramanlığı ile Türk ve Alman subayları arasında ismini duyuran Mustafa Kemal Paşa`nın işgallere karşı başlattığı mücadele bu hayranlığı iyice artırıyordu:

Gelibolu`nun savunması ile şöhret kazandı, savaştan meşhur bir general olarak çıktı. Şu üç özellik Kemal Atatürk`ün, yok olmaya mahkûm bir milleti kurtarma ve yeniden yaratma mucizesi göstermesini, son noktasına kadar her şeyi elinden alınmış bir halkta sarsılmaz ve inançlı bir direnç gücü oluşturmasını ve tüm dünyaya rağmen bu imkânsız, hatta cüretkâr görünen bir görevi cesaret etmeyi düşünmesini sağlamıştır: Bir matematikçinin ince ve kesin hesaplama gücü, bir komutanın cesur atılganlığı ve bir hayat filozofunun bilge sınırlılıkları. Bu üç özelliikle birlikte, kâhin bilgeliği ve tüm bunları takip eden ve sadece bunlarla bağlantılı olarak izah edilebilen olaylar, Onu bugünkü olduğu kişi yapmıştır: Bir milletin yaratıcısı, yenilikçisi ve lideri...(Kılıç, 2013:472-473).

Mustafa Kemal Paşa`nın kahramanlığı, diğer Alman subayları gibi işiten Tröbst de kararını vermişti: “...kaderini kılıcın ucuna takıp, yabancı orduda şansını arayıp denemek için günlerden bir gün emektar paramı koyup cebime, kara verdim çıkınımı bağlamaya ve sürdürdüm atımı Kemalçiler yönüne, duydum ki seferber olmuş İzmir`e... (Tröbst, 2018:18)”

Türk Milli Mücadelesi`ne gönüllü olarak katılmaya karar veren Tröbst, 1920 yılının belirsiz koşullarında, sonbahar aylarında başında başlayan ve kış boyunca devam eden maceralarla dolu bir yolculuğa başlamıştı. Mustafa Kemal Paşa`nın direniş hareketine katılmak için Fransızların denetiminde bulunan Varna`dan kaçak olarak bindiği bir gemiyle İstanbul`a gelmişti. Eski bir Alman subayı olması İstanbul`daki varlığını tehlikeye sokuyordu, müttefik askerler tarafından her an yakalanabilir ve en iyi durumda hapsedilebilirdi.

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

Tröbst için İstanbul'dan tesadüfen Türk ordusundan emekli edilen Yüzbaşı İhsan'la tanışması, Anadolu'ya geçmek için bir fırsat olmuştu. Yüzbaşı İhsan Anadolu'ya geçiş konusunda şu uyarıyı yapıyordu:

...Anadolu'ya gitmek mümkün ama bunun güçlükleri var. Mustafa Kemal'in burada, şehirde Türkler arasında da müthiş düşmanları var, bu yüzden burada hiç kimseye güven olmaz. Hatta buna karşı İngilizler burada çağrı büroları açtılar, kim bu tuzağa gelirse yakalayıp Malta'ya sürüyorlar. Pek tabii millicilerin de buralarda büroları var; ama onlarla bağ kurmak Türkler için bile zor... (Tröbst, 2018:44)

Tröbst, Yüzbaşı İhsan tarafından hazırlana Ahmet Mustafa Bey ismine düzenlenmiş sahte pasaportla Standart Oil Company adlı bir petrol şirketinin saklı bir kabininde başlayan yolculuğu İnebolu'da son bulmuştu. Tröbst bu yolculuk için; *"Uzun ve meşakkatliydi yol, bizi menzile götürdü..."* (Tröbst, 2018:56-63) diyordu.

Aslında Tröbst henüz hedeflediği menzile ulaşamamıştı. Önünde, Ankara'nın güvenlik soruşturmasından geçtikten sonra Ankara'ya kadar uzanan zor bir yolculuk daha vardı. Kırk gün süren, kendi ifadesiyle *"çölde bir peygamber gibi yaşamak zorunda kaldığı"* (Tröbst, 2018:87) İnebolu'daki zorunlu misafirliği 10 Mart 1921 günü son bulmuş ve Ankara yolculuğu başlamıştı.

Ankara'da oldukça iyi karşılanan Tröbst, görev almak için sabırsızca bekliyordu. Beklenen görev haberi İnönü savaşlarından sonra gelmiş, İsmet Paşa Batı Cephesi Komutanlığı'nda çok az istihkam subayı olması nedeniyle Tröbst'in istihkam denetimin de görevlendirilmesine karar verilmişti. Tröbst anılarında İsmet Paşa ile tanışmasını ve sonrasında izlenimlerini şöyle anlatıyordu:

Eskişehir'de bulunan Başkumandanlığa geldiğimde Personel Başkanı bana istihkâm subayı az olması nedeniyle istihkam denetiminde görevlendirildiğimi söyledi. Bu nedenle İsmet Paşa'ya bizzat tekmil vermem gerekti. Paşa, bütün Anadolu'da olağanüstü bir saygınlığa sahipti. General beni çok dostça karşıladı ve uzun uzun Almanya, yaşantılarım ve gelecekteki tasarımlarım üzerinde konuştuk. Sonraki günler şehri dolaştım. Bir vagon fabrikası büyük bir beceriyle askeri bir tamirhaneye çevrilmişti. Yetenekli montajcılar burada İngilizlerden ele geçirdikleri iki bozuk uçaktan bir sağlam uçak yapıyorlardı; demir tornacılar, İtilaf devletlerinin işgal sırasında ülkede bıraktıkları topları kullanılmaz hale getirmek için çıkardıkları top kamalarını vagon akslarından yeniden imal ediyorlardı. Bu atölyelerde akıl almaz şeyler görmek mümkündü, bunların birçoğu, ne kadar yetersiz araçlarla yaratıldıklarını düşününce, mucize sınırındaydı (Tröbst, 2018:130).

Milli Mücadele'nin her aşamasına tanık olan, yaşadığı her anı çok detaylı bir şekilde kaleme alan Tröbst, derin dostluklar kurduğu Anadolu'dan 2 Temmuz 1923 günü eşiyile

birlikte ülkesine dönüş yoluna girmişti. Yaşadıklarını kitabının son sözünde şöyle ifade ediyordu:

Sevr Antlaşması'ndan sonra Türkiye ile Versay Antlaşması'ndan sonra bugün vatanımızın içinde bulunduğu durumun aynısıydı. Bu antlaşmaların üzerinden beş yıl geçti, bir zamanlar ölümcül yaralı Türkiye şimdi güçlü bir yükselişte; Almanya ise köleleştirilmiş ve hakları elinden alınmış, düşmanlarının keyfine terk edilmiş! Dünya Türk Kurtuluş Savaşı'nı şaşkınlıkla izledi ve gurur veren binanın Lozan'da son yapıtaşı yerleştirildiğinde, dünya kendi kendine soruyordu: Bu nasıl mümkün oldu? Bu Türk kahramanlık savaşı bugün biz Almanlar için çok özel bir anlam taşıyor. Biz de ne pahasına olursa olsun, güneşteki yerimizi yeniden almak için savaşmalıyız. Bütün iyi niyetlilerden birlik cephesi kurmak, milli temizlik ve gerçek bir orduyu oluşturmak, Kemal Paşa'nın izlediği ilkeler bunlardı, bunlar her halk için ulusun yeniden doğuşun temelleridir (Tröbst, 2018:344-345).

Tröbst'ün Anadolu yolculuğu ve deneyimindeki izlenimleri ve imrendiği Türk Kurtuluş Savaşı, Almanya'daki askerler tarafından da izleniyor ve takdir ediliyordu. Berlin Üniversitesi Türkoloji Bölümünde 2005-2007 yılları arasında öğretim görevlisi olarak ders veren Stefan Ihrig adlı bir doktora öğrencisi Cambridge Üniversite Tarih Bölümünde "Nazi Perceptions of the New Turkey, 1919-1945" isimli doktora teziyle PhD unvanını aldıktan sonra tezini, 2014 yılında "Atatürk In The Nazi Imagination" adıyla kitabında Hitler'in ve Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi (NAZI)'ni kuran askerlerin Atatürk'e olan hayranlıklarını ve rol model aldıklarını iddia ediyordu. Ihrig, Hitler'e ait olduğunu söylediği; "Atatürk, bir ülkenin kaybettiği kaynakları harekete geçirmenin ve yeniden canlandırmanın olanaklı olduğunu gösteren ilk kişiydi. Bu bakımdan Atatürk bir öğretmendi; Mussolini onun ilk, ben ikinci öğrencisiydim..."(Ihrig, 2015:162) sözüne atfen iddiasını tezinde genişletiyordu.

Sonuç ve Değerlendirme

Birinci Dünya Savaşı, nedenlerinden çok sonuçlarıyla öne çıkan ve o güne kadar dünyanın gördüğü en büyük felaketlerden biridir. Galipler, savaş sonunda yapılan, sömürgeci ve ağır ekonomik şartları içeren anlaşmalar ile mağlupların istiklallerini, istikballerini ve toprak bütünlüğünü gasp ederek mağluplar için yeni bir mücadelenin işaret fişğini ateşlemişlerdi. Birinci Dünya Savaşı sonunda Osmanlı Devleti'nin dönemin yöneticileri tarafından imzalanan Mondros Mütarekesi, galip devletlerin insafına bırakılan Türk milletinin geleceğinin büyük bir yokluk ve belirsizlik içine sürüklendiğini göstermiştir.

Tüm bu imkansızlıklar ve yokluklar içinde zafere ulaşılacağına olan inancın ve zafere ulaşmanın altındaki sır; Türk askerinin vatan sevgisi, istiklal ve istikbaline olan bağlılığı, en önemlisi tüm bu kutsalları korumak için tereddütsüz "fedakârlık" duygusunda gizlidir. "Ya istiklal ya ölüm!" parolasına inanmış her asker için; imkânsızlık, yokluk, çaresizlik vs. gibi kavramlar hiçbir anlam ifade etmemektedir. Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğindeki başarısı,

Milli Mücadele'ye Verilen Dış Destek ve Yabancı Askerler: Hans Tröbst Örneği

Türk askerinin mücadele ruhunu, fedakârlık duygusunu, Gelibolu muharebelerinde olduğu gibi tekrar harekete geçirmek olmuştur.

Milli Mücadele'de zafere ulaşma ümidi, beklentisi ve inancı sadece Türk milleti için geçerli olmamıştır. Birinci Dünya Savaşı sonunda aynı kadere mahkûm olmuş milletler için içlerine düştükleri çaresizlikten kurtulmanın bir örneği olması ve Türk milletini bu mücadelesinde yalnız bırakmamak için maddi ve manevi her türlü desteği vermesidir. Bu destek; bazen Milli Mücadele'nin başarısını destekleyen ve cesaret veren yazılar, haberler, bazen farklı milletler olsa da kendilerini Türk milletinin mücadelesi ile özdeşiren sivil toplum kuruluşlarının maddi destek için seferber olması, bazen emperyalizme karşı olan hükümetlerin hem mali hem de harp silah araçları desteği şeklinde ve bazen de Hans Tröbst gibi "damarlarında asker kanı" taşıyan ve askerlik onuru ve ruhunun gereği olarak "emektar parasını cebine koyup" fedakarca bir yolculukla gönüllü olarak Türk milletinin haklı savaşına katılmasıdır

Türk Milli Mücadelesi, sadece Türk milletini modern bir cumhuriyetin inşasıyla kalmamış, aynı zamanda dün olduğu gibi bugünde dünyayı zalimlerin, zorbaların, tiranların ve emperyalistlerin haksız ve hukuksuz eylemlerine karşı birleşerek yapılan başkaldırının zafere ulaşacağını göstermesi bakımından önemli bir başarısı olarak tarihte yerini almıştır.

Kaynakça

- Adivar, Halide Edip. 1975. Türk'ün Ateşle İmtihanı, İstanbul: Özgür Yayınları
- Akgönenç, Oya. Şubat 1993. "Türkiye-Pakistan İlişkilerinin Tarihi Temelleri ve Geleceği", Askeri Tarih Bülteni, S.34. Ankara.
- Armaoğlu, Fahri. 1983. 20. Yüzyıl Siyasi Tarihi (1914-1980), Ankara: Kronik Kitap.
- Atatürk, Mustafa Kemal. 2006. Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri, I-III, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Aydın, Mesut. 1992. Milli Mücadele Döneminde TBMM Hükümeti Tarafından İstanbul'da Kurulan Gizli Gruplar ve Faaliyetleri, İstanbul: Boğaziçi Yayınları.
- Çelebi, Mevlüt. 1999. Milli Mücadele Döneminde Türk-İtalyan İlişkileri, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Doğanay, Rahmi. 2001. Milli Mücadele'de Karadeniz (1919-1922), Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Erdaş, Nilgün. 1994. Milli Mücadele Döneminde Kafkas Cumhuriyetleri ile İlişkiler (1917-1921), Ankara: Gen.Kur. Basımevi.
- Erendil, Muzaffer. 1988. Topçuluk Tarihi, Ankara: Gen. Kur. Bşk.lığı Yayınları.
- Hitler, Adolf. 2017. Kavgam (Mein Kampf), Ankara: Parga Yayınları.
- Ihrig, Stephan 2015. Naziler ve Atatürk, İstanbul: Alfa Tarih Yayınları.

Murat KÖYLÜ

- Keskin, Mustafa. 1991.Hindistan Müslümanlarının Milli Mücadele`de Türkiye`ye Yardımları (1919-1922), Kayseri: Erciyes Ün. Yayınları.
- Kutlu, Mesut. 2004. "Milli Mücadele de Dış Yardımlar (1919-1922)", Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi SBE, Elâzığ.
- Müderisoğlu, Alptekin. 1981. Kurtuluş Savaşı`nın Mali Kaynakları, Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi Yayınları.
- Robertson, Jhon. 1990.The Tragedy and Glory of Gallipoli: Anzac and Empire, London: Leo Cooper.
- Sonyer, Salahi R. 1991. Türk Kurtuluş Savaşı ve Dış Politika, C.II., Ankara: TTK Yayınları.
- Özalp, Kazım. 1971. Milli Mücadele (1919-1922), Ankara: TTK Yayınları.
- Tansel, Selahattin. 1991. Mondros`tan Mudanya`ya Kadar, C.II, İstanbul: MEB Basımevi.
- Tetik, Ahmet; Demirtaş, Serdar; Demirtaş, Sema. 2009. Çanakkale Muharebelerinin Esirleri-İfadeler ve Mektuplar, Cilt II, Ankara: Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı Yayınları.
- Tröbst, Hans. 2018. Mustafa Kemal`in Ordusunda Bir Alman Yüzbaşı, (Çev: Yüksel Pazarkaya), İstanbul: Kırmızıkeci Yayınları.
- Türk İstiklal Harbi. 1964. C.V. Deniz Cephesi ve Hava Harekâtı, Ankara: Gen.Kur Bşk.lığı Yayınları.
- Türk İstiklal Harbi. 1975. CVII, İdari Faaliyetler, Ankara: Gen.Kur. Basımevi.
- Türkmen, Zekeriya (Ed). 2014. "1914'ten 2014'e 100'üncü Yılında Birinci Dünya Savaşı'nı Anlamak", Uluslararası Sempozyum, 20-21 Kasım" İstanbul.
- Umar, Ömer Osman. 2003. Türkiye-Suriye İlişkileri (1918-1940), Elâzığ: Fırat Ün. Yayınları.

İnternet Kaynakları

- Özkan, Mustafa, "Anzaklar Neden Geldi?", *Tr Dergisi*, 1, 42-47. <https://trdergisi.com/anzaklar-neden-geldi/> Erişim:24.02.2023.
- <https://www.legion-etrangere.com/> Erişim: 22.02.2023.
- https://www.ntv.com.tr/ukrayna-savasi/ukrayna-rusyaya-karsi-savasan-yabanci-gonullulere-vatandaslik-verecegini-acikladi,_yknzKHDoU2JRoEQNS1XYA, Erişim.: 25.02.2023

